

переліку токсичних відходів та ліцензування діяльності з управління небезпечними відходами. Тепер до відходів категорії А (побутові відходи) відноситься первинне пакування лікарських засобів (крім пакування токсичних, наркотичних та сильнодіючих засобів). Також до цієї категорії відносяться харчові відходи всіх стаціонарів, зокрема, інфекційних, фтизіатричних та дерматовенерологічних. За новими правилами, відходи категорії В (інфекційно-небезпечні відходи), які забруднені біологічними рідинами, після обробки можна передавати на вторинну переробку, крім небезпечно гострих відходів. Важливим моментом є перевага обробці відходів насиченою водяною парою під тиском за допомогою спеціального обладнання над хімічною дезінфекцією. Замочування в хімічних дезінфектантах це досить небезпечно для персоналу закладу практика, яка крім того сприяє забрудненню навколишнього середовища потребує зайвого витрачання коштів на придбання дезінфектантів для цієї процедури. Тепер до медичних відходів категорії С належать відходи, забруднені цитостатиками, генотоксичними лікарськими та діагностичними засобами, первинна упаковка від отруйних та сильнодіючих лікарських засобів, а також стоматологічна амальгама.

Висновок. Відбуваються зміни на законодавчому та нормативно-правовому рівні в системі управління поводження з медичним відходами в Україні, що буде мати позитивний вплив на практики поводження з медичним відходами в закладах охорони здоров'я. Питання врегулювання управління поводження з медичними відходами впроваджують в практику охорони здоров'я безпечні техніки поводження з медичними відходами, більш раціональний підхід витрати коштів та заощадливе ставлення до навколишнього середовища.

ФОРМУВАННЯ ЗАБРУДНЕННЯ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ ПРОМислового міста в сучасних умовах

Півник Д.А.

Науковий керівник – доцент кафедри загальної гігієни, медичної екології та профілактичної медицини Федорченко Р.А.

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя

Актуальність. За результатами, опублікованими Всесвітньою організацією охорони здоров'я, 90% населення світу мешкає в районах, де рівень концентрацій хімічних речовин у атмосферному повітрі перевищує рекомендовані показники [1]. Майже чверть населення планети помирає саме через погані екологічні умови [2]. Епідеміологічними дослідженнями доведено, що за останні роки зростають показники дитячої смертності, захворюваності населення на рак легенів та серцево-судинні захворювання, скорочується тривалість життя на 1-5 років, все частіше зустрічається рак різної локалізації серед дітей [3].

Методи досліджень: пошуково-бібліографічний; санітарно-гігієнічний; епідеміологічний; системного аналізу; математичний (статистична обробка й аналіз отриманих матеріалів).

Результати. Розвиток м.Запоріжжя відбувався таким чином, багато житлових будинків розташовано у межах санітарно-захисних зон промислових підприємств. Основні підприємства міста Запоріжжя розташовані на промисловому майданчику, який знаходиться в північно-східній частині міста. Таким чином, забруднення атмосферного повітря над основними районами міста відбувається при напрямках вітру від північно-західного через північ – до східного. Південно-західний та західний вітер сприяє виносу забрудненого повітря за місто. Вітер, швидкість якого 0-4 м/с, забруднює місто незалежно від напрямку.

Основний внесок (68,7%) у забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя вносять промислові підприємства, обсяги викидів яких у 2021 р. скоротилися на 18,3% (140,323 т). Встановлено, що на 91% вони формувались за рахунок двох підприємств – ДТЕК «Дніпроенерго» та ПАТ «Запоріжсталь», навіть незважаючи на той факт, що викиди від ДТЕК «Дніпроенерго» зменшились на 27,3% (з 105,235 т до 76,472 т), а викиди від ПАТ «Запоріжсталь» залишалися стабільними (на рівні 50-52 тис. т.). Відзначено збільшення викидів від підприємств ПрАТ "Запорізький абразивний к-т" та ПрАТ "Укрграфіт" на 42,6 % та 43,9 % відповідно, не дивлячись на незначний відсоток внеску у загальне забруднення. Викиди від інших підприємств поступово зменшилися.

За період 2017-2021 рр. викиди пріоритетних речовин складали, а саме: оксиду вуглецю - $61,08 \pm 3,35$ тис. т, діоксиду азоту - $6,47 \pm 0,2$ тис. т, діоксиду сірки - $6,42 \pm 0,21$ тис. т, пилу - $6,73 \pm 0,49$ тис. т.

Аналіз показника відсотка проб, який не відповідав ГДК коливався від мінімального рівня - 7,7% (у 2018 р.) до 20,2% (у 2021 р.). У 2017 р. не відповідало гігієнічним нормативам 17,9 % проб. Але найбільший рівень забруднення атмосфери на протязі всього періоду спостережень фіксувався у Вознесенівському, Шевченківському, Заводському та Дніпровському районах. Нижче середньобаторічного показника реєструвалося забруднення лише у Хортицькому та Комунарському районах, які знаходяться на максимальній відстані від промислового майданчика.

За 2017-2021 рр. майже не змінився вміст у повітрі двоокису сірки, окису вуглецю, хлористого та фтористого водню, окису азоту та підвищився вміст пилу з 0,7 до 0,9 ГДК. Але за позначеними речовинами не зафіксовано перевищень ГДК. Таким чином, незважаючи на той факт, що екстремально високі рівні забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя не були зареєстровані, проте, у 2021 році концентрації двоокису азоту, фенолу та формальдегіду перевищували у 1,7-2,2 рази значення своїх ГДК, а рівні окису азоту та пилу наближалися до ГДК.

Висновки. Багаторічний моніторинг якості атмосферного повітря свідчить про стабільно високе забруднення як на межі санітарно-захисних зон, так і в житлових районах. Основною причиною забруднення атмосферного повітря м. Запоріжжя залишаються застарілі технології та устаткування, на базі яких функціонують підприємства і які не можуть забезпечити дотримання сучасних гігієнічних нормативів.